

alimara

REVISTA DE TREBALL SOCIAL

NÚMERO 40 / SEGONA ÈPOCA / DESEMBRE DE 1997

**Consell Insular
de Mallorca**

alimara

Núm 40

Segona Època, desembre de 1997

Edita: Consell Insular de Mallorca
Redacció: Servei d'Acció Social i Sanitat
General Riera, 67
07010 Palma
Tel.: (971) 76 07 62
Fax: (971) 76 19 52

Portada: **Xisco Fuentes**

Maquetació
i impressió: Gràfiques Son Espanyolet

Dipòsit Legal: PM - 128 - 1987

Els articles d'aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Al darrer número d'Alimara, el 39, a la presentació del bloc Inserció Sociolaboral-Salari Social, deixàvem oberta la porta a futures col·laboracions de professionals sobre el tema i també avançàvem que, per motius de caire tècnic, no podíem publicar l'entrevista que havíem realitzat a diferents treballadors socials de la Part Forana mallorquina i que la publicariem al proper número, el 40.

Vet aquí, doncs, l'entrevista promesa. D'ella cal repetir que es va realitzar seleccionant els entrevistats d'entre els ajuntaments amb més nombre de demandes de Salari Social i que s'ha realitzat amb la tramesa de les preguntes per escrit, amb la resposta també per escrit i del posterior treball de donar-li estructura per part d'aquesta redacció.

Com es pot veure, els entrevistats són tots els treballadors socials dels serveis socials municipals dels ajuntaments d'Inca, Marratxí i Sóller, Magdalena Llinàs, Margalida Coll, Teresa Móra, Fernanda Aguiló i Onofre Bisbal.

Cal puntualitzar, per últim, que les aportacions de les treballadores socials de l'Ajuntament d'Inca són ampliacions a les aportacions realitzades pels altres dos professionals, amb les quals hi estan d'acord i volen puntualitzar.

ENTREVISTA ALS TREBALLADORS SOCIALS DE LA PART FORANA DE MALLORCA

PREGUNTES

1. Quins aspectes destacaríeu del programa de Salari Social després de més d'un any d'aplicació?
2. El Salari Social ha omplert un buit en matèria de recursos per al treball social? Era un recurs necessari, la creació del qual feia falta?
3. De quina manera creis que la prestació econòmica del Salari Social contribueix en el procés d'inserció social? Creis que és, veritablement, una eina d'inserció?
4. A altres comunitats autònomes, i a vegades, s'ha valorat el salari social com una "simple" prestació econòmica. Creis que el programa que s'aplica a Mallorca entra en aquesta concepció? Si no és així, què creis que s'hauria de millorar perquè el programa Salari Social fos un bon instrument d'inserció social?
5. Com valorau la relació/coordinació entre el CIM i els ajuntaments quant a: la tramitació/instrucció dels expedients, l'assessorament i suport tècnic per a la inserció?
6. Quina consideració en feis dels programes d'inserció social subvencionats pel CIM?

RESPOSTES

Ajuntament de Marratxí. Fernanda Aguiló, Treballadora Social

1.
 - Dificultat d'assolir l'objectiu (integració laboral).
 - Facilita el treball social, ja que pots demanar contraprestació social mercès al salari que rep l'usuari.
 - Dificultat d'accés d'usuaris que no compleixen requisits i que viuen problemàtiques greus (llistons alts).
 - Manca de polítiques unificades quant a l'objectiu del programa, afavorir la inserció.
 - Tramitació difícil, molta burocràcia.
 - Prestació econòmica baixa, no arriba a cobrir necessitats bàsiques si no es tenen altres ingressos (vivenda, alimentació, vestit, etc.)

- Aspectes poc clars quan no hi ha possibilitat d'integració en els usuaris de més de 55 anys.
- I després del salari, què?
- Casos de difícil valoració (ingressos de control complicat) en el cas de les minories ètniques.

2. Pens que manquen molts recursos al nostre país en matèria de treball social i concretament a la nostra comunitat autònoma (la primera en renda per càpita del territori de l'Estat) molt més.

Però a la fi, fa més o manco un any, els ciutadans de la nostra comunitat poden disposar d'aquest recurs. El Salari Transitori Comunitari, sota el meu punt de vista, sí que ha omplert un buit existent, però aquest serà positiu o negatiu per a la persona que el rep segons el concepte i l'objectiu que se li dona.

És a dir, si el perceptor entén i interioritza que és transitori i que ha de servir per "normalitzar" la seva situació serà positiu i servirà per dignificar la persona (que momentàniament està passant per una situació difícil); si no és així, hi ha el perill que es converteixi en una mera prestació econòmica amb el problema de la transitorietat.

Per aquest motiu, crec molt important la tasca de treball social que cal realitzar conjuntament amb la simple prestació econòmica.

3. Si no hi ha hagut integració laboral, a l'hora d'acabar de percebre el salari hi ha un buit difícil de cobrir (actualment, l'usuari espera que passi el temps reglamentari per tornar a gestionar-lo). Facilita la dignitat, però és perillós si no es treballa bé el procés d'inserció sociolaboral.
4. A vegades, segons els casos, pot ser una "simple" prestació econòmica. També depèn de la idoneïtat del programa d'inserció. De totes formes, crec que si no va unit a plans que englobin altres àrees (vivenda, treball, educació, etc.) amb objectius comuns, es pot caure -o és fàcil caure- en una "simple" prestació econòmica.

5. Hi manca coordinació: s'ha reduït a pura tramitació. Confiança amb les UTS a l'hora de concedir la prestació i de realitzar seguiments.

No hi ha hagut gaire implicació per part del CIM a l'hora de potenciar i treballar recursos o programes d'inserció social al propi municipi.

6. Manquen programes on es vegi el procés de treball d'integració social i laboral. A vegades, els programes es limiten a realitzar activitats, però no es veu factible l'objectiu d'inserció laboral. L'usuari es cansa i hi acudeix sols pel compromís establert a l'hora de gestionar la prestació, però no veu que el que fa li pugui servir per inserir-lo laboralment.

En definitiva, la utilització del salari es realitza des d'aquesta UTS però de cada dia es veu amb més recel la possibilitat d'assolir l'objectiu que es planteja. I és un sentiment, puc dir, generalitzat entre els treballadors d'atenció primària la manca de confiança que ens desperten les mesures establertes per aconseguir aquest objectiu que creim de vital importància.

1. Abans de contestar directament a la pregunta, consider que cal aclarir com i amb quin criteri he treballat aquest recurs a Sóller. He tramitat el Salari a tota persona que estava disposada a treballar en un projecte de reinserció, ja fos a Deixalles Sóller o al Taller Ocupacional Estel Nou.
El criteri que he seguit ha estat el de treballar amb les persones que volien fer un procés per millorar la seva situació amb l'objectiu d'assegurar al màxim la col·laboració dels usuaris.
Per altra part, també condicionava el meu criteri la hipòtesi que si tramitava el Salari Social a una persona sense un programa d'inserció clar, el convertiria en una nova pensió dependent de serveis socials, tema que implica una inversió de recursos en un sentit contrari a l'esperit d'aquest recurs, al meu parer.
Per tant, contest a la primera qüestió: destacaria que el Salari Social és una eina (econòmica) útil per donar suport i complementar els programes d'inserció. A més, es converteix en un suport econòmic per als programes que treballen la inserció sociolaboral i, per tant, en garanteix la seva continuïtat.
2. En el cas de Sóller, i així com s'ha aplicat, s'ha convertit en un suport adequat per treballar amb casos que havien estat fins a aquest moment difícils de tractar i inserir amb èxit. El consider ara un recurs necessari.
3. Com a complement econòmic a una tasca d'inserció laboral i com un suport econòmic que dóna solidesa als projectes que treballen la inserció sociolaboral.
Per si mateix no la consider una eina d'inserció. Seria, en el cas que no es complementàs amb un treball d'inserció, una pensió més que vendria a garantir un cert nivell econòmic a tots els ciutadans de la CAIB. Aquest, però, és un altre debat.
4. No tenc dades per valorar el que passa a la resta d'Illa. A Sóller s'ha de tenir en compte que no s'ha aprovat cap Salari Social que no anàs acompanyat d'un projecte d'inserció. Per tant, un tema va lligat a l'altre. La valoració seria distinta si el Salari s'hagués concedit a algú sense un compromís de treball concret.
Perquè sigui un veritable instrument, crec que s'ha de garantir el suport econòmic mentre el procés d'inserció sigui positiu, mentre es vagi avançant pas a pas. Amb limitacions de temps de percepció no sotmeses a cap criteri de treball o progrés, fa que ens trobem amb casos que es "tallen" per aquest motiu. D'altra banda, consider fonamental que es mantengui el suport econòmic a projectes, com el de Deixalles Sóller, que siguin una eina adequada d'inserció i que treballi amb perceptors del salari.
5. A la tramitació/instrucció la consider laboriosa i excessivament burocratitzada. La coordinació entre diferents administracions per facilitar informació per tal de tramitar expedients és poc àgil (s'han d'anar a recollir informacions a l'INSS, INEM, Hisenda; s'han de fer certificats d'empa-

dronament...). Consider que desaprofitam recursos com ara la informàtica (Internet inclosa). Crec que l'òrgan competent hauria de fer el que calgués per tal de donar validesa a documents aconseguits per aquestes vies i que "connectés" els ajuntaments amb totes les altres administracions.

Pel que fa al suport tècnic, que consider necessari per a la reinserció, he de dir que s'hauria d'estendre en dues línies de treball: en una primera seria la del seguiment dels acords signats amb l'usuari. Per tant, s'hauria de destinar personal del CIM per poder ser presents a la signatura dels acords, en la presentació al lloc de reinserció i el seguiment hauria de ser personalitzat. La segona línia hauria de tenir l'objectiu de garantir la inserció "real", és a dir, hi hauria d'haver un equip de professionals que poguessin cercar llocs de treball adients a aquesta població i resoldre els entrebancs, com puguin ser els desplaçaments i l'adaptació a l'empresa. És una hipòtesi, però consider que si no es fa així, els casos aniran repetint la demanda de salari ja que amb els recursos actuals no hi veig sortida.

Manca treballar el tema de les empreses que assumeixen els riscos de contractar persones que han passat per projectes d'inserció. Se'ls hauria d'incentivar i reforçar el seu interès d'una forma efectiva. Sobre el paper i des dels despatxos el tema es veu clar, però un cop hom es posa a treballar el casos concrets, les llacunes creixen. Manquen recursos econòmics per incentivar les empreses privades a col·laborar-hi.

6. Des de la UTS de Sóller només s'han derivat casos a Deixalles Sóller i pel que fa al treball conjunt i a la tasca de seguiment a aquesta institució em sembla del tot encertada i que compleix un paper necessari i fonamental (pel que fa al seu paper de fonament d'una estructura, base d'un programa...). L'hi manca un projecte per fer el seguiment dels usuaris que han aconseguit un contracte al mercat privat. Tal volta les empreses col·laboradores haurien de rebre una subvenció, o una part del salari. Les empreses privades haurien de veure compensada la inversió que han fet tot contractant persones en risc.

A part dels Treballadors Socials dels Ajuntaments de Marratxí i Sóller, les de l'Ajuntament d'Inca també volen aportar les següents reflexions al voltant del qüestionari:

Ajuntament d'Inca. Magdalena Llinàs; Margalida Coll; Terasa Móra; Treballadores socials

1. Molta documentació requerida. És un procés excessivament burocràtic i lent, poc organitzat. S'hauria de simplificar.
2. ...
3. Retard en l'aprovació i/o denegació, i en el cobrament del primer mes. El Treballador Social s'hauria d'assabentar primer de la seva concessió abans que el perceptor. El contracte d'integració s'hauria de signar en el CIM, com a Catalunya.

-
4. Els tallers són positius per a la contraprestació que suposa ja que redueix els casos més crònics i ajuda a la seva inserció sociolaboral. Es necessita una major oferta de taller i també una major descentralització de l'oferta.
 5. El barem econòmic familiar és baix per ajudar a inserir les famílies.
 6. S'hauria de programar i planificar, per part del CIM a nivell d'illa, els programes d'inserció laboral.
Es podria unificar per tota l'illa la borsa de feina (ofertes). Actualment, tots els serveis en tenen una i es dupliquen, fa que els usuaris desconfiïn de la seva eficàcia.